

Έγγραφο θέσεων της ομάδας του ΕΛΚ σχετικά με

ΑΦΡΙΚΗ

Φεβρουάριος 2022

Η περίπτωση μιας αμοιβαία επωφελούς εταιρικής σχέσης

Η Αφρική είναι και θα παραμείνει βασικός εταίρος της ΕΕ. Ως γειτονικές ήπειροι, μας συνδέει η κοινή μας ιστορία, ο πολιτισμός και η γεωγραφική μας θέση. Επιπλέον, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της αποτελούν τον μεγαλύτερο εταίρο της Αφρικής από κάθε άποψη, όσον αφορά το εμπόριο, τις επενδύσεις, την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια (ΕΑΒ), την ανθρωπιστική βοήθεια και ασφάλεια. Καθώς απομακρυνόμαστε από την πανδημία COVID-19 και την παγκόσμια οικονομική ύφεση, τόσο η ΕΕ όσο και η Αφρική αντιμετωπίζουν αυξανόμενο αριθμό προκλήσεων που απαιτούν συντονισμένη αντιμετώπιση. Ειδικότερα, οι προκλήσεις αυτές σχετίζονται με: το εμπόριο, τις επενδύσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας· την εκπαίδευση· την κλιματική αλλαγή· την υγεία, συμπεριλαμβανομένης της πρόσβασης σε εμβόλια· τη γεωργία και την επισιτιστική ασφάλεια· τη βιώσιμη και αποτελεσματική αναπτυξιακή συνεργασία· τη δημιουργία θεσμών και τη χρηστή διακυβέρνηση· την ειρήνη και την ασφάλεια· τον αυξανόμενο γεωπολιτικό ανταγωνισμό· καθώς και τη μετανάστευση. Ωστόσο, οι αυξανόμενες προκλήσεις διαμορφώνουν επίσης ένα ευρύ φάσμα κοινών ευκαιριών. Από κοινού, η ΕΕ και η Αφρική πρέπει να αξιοποιήσουν αυτή τη στιγμή την ευκαιρία για να ανακάμψουν καλύτερα μετά τη νόσο COVID-19 και να υλοποιήσουν πραγματικά τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών. Αυτό θα απαιτήσει μεγαλύτερη δέσμευση και από τις δύο πλευρές για τη δημιουργία στενότερης και αποτελεσματικότερης εταιρικής σχέσης, βασισμένης στο αμοιβαίο συμφέρον, στις στρατηγικές προτεραιότητες, στη διαρθρωμένη και αποτελεσματική συνεργασία και σε σαφείς μακροπρόθεσμους στόχους. Ως κατευθυντήρια αρχή, η Ομάδα του Ευρωπαϊκού Λαϊκού Κόμματος (Ομάδα ΕΛΚ) τάσσεται συνεπώς υπέρ μιας εταιρικής σχέσης ΕΕ-Αφρικής που θα βασίζεται στην αμοιβαιότητα, την κοινή ευθύνη, την αλληλεγγύη, τον αμοιβαίο σεβασμό και την ισότητα.

Η ΕΕ έχει αρχίσει να απομακρύνεται από την ολοένα και πιο παρωχημένη νοοτροπία δωρητή-δικαιούχου προς μια εταιρική σχέση επί ίσοις όροις, αρχής γενομένης από την ανακοίνωση της Επιτροπής Juncker για μια νέα συμμαχία Αφρικής-Ευρώπης, την οποία ακολούθησε η κοινή ανακοίνωση του 2020 της Επιτροπής von der Leyen με τίτλο «Προς μια ολοκληρωμένη στρατηγική με την Αφρική» και η οποία επιβεβαιώθηκε από το Κοινοβούλιο στη στρατηγική

του 2021 για μια νέα εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής. Η Ομάδα του ΕΛΚ τάχθηκε υπέρ αυτής της αλλαγής, καθώς επιτρέπει και στις δύο πλευρές να επιδιώξουν τα δικά τους συμφέροντα, αλλά και να εντοπίσουν κοινούς τομείς συνεργασίας στους οποίους μπορούν να αναπτύξουν κοινή δράση. Η σχέση αυτή αντικατοπτρίζει τις βασικές μας αξίες ως κεντροδεξιά χριστιανοδημοκρατική πολιτική ομάδα: αλληλεγγύη, επικουρικότητα και χάραξη πολιτικής για το κοινό καλό. Η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί ότι οι προκλήσεις που περιγράφονται ανωτέρω θα απαιτήσουν από την ΕΕ και την Αφρική:

- να ενισχύσουν το εμπόριο, τις επενδύσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας
- να στηρίξουν την πρόσβαση στην ποιοτική εκπαίδευση
- να μετριάσουν την κλιματική αλλαγή, να προσαρμοστούν σε αυτήν και να αντιμετωπίσουν τις περιβαλλοντικές προκλήσεις
- να ενισχύσουν τα συστήματα υγείας, την ετοιμότητα έναντι πανδημιών και την παρασκευή εμβολίων σε τοπικό επίπεδο
- να μετασχηματίσουν τη γεωργία για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας
- να διασφαλίσουν την αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης και την αποδοτικότητα της βοήθειας
- να προωθήσουν τη δημιουργία θεσμών και τη χρηστή διακυβέρνηση
- να διευκολύνουν την εξασφάλιση διαρκούς ειρήνης και ασφάλειας
- να αντιμετωπίσουν τον γεωπολιτικό ανταγωνισμό στην αφρικανική ήπειρο
- να καταπολεμήσουν τα βαθύτερα αίτια της μετανάστευσης

Εμπόριο, επενδύσεις και δημιουργία θέσεων εργασίας

Η Ομάδα του ΕΛΚ χαιρετίζει την εμπορική στρατηγική της ΕΕ του 2021, η οποία δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην Αφρική προτείνοντας διάφορους άξονες δράσης για την ενίσχυση των εμπορικών και οικονομικών δεσμών μεταξύ των δύο ηπείρων μας και ενισχύοντας τη συνεργασία της ΕΕ με τις αφρικανικές χώρες. Ειδικότερα, με εισαγωγές συνολικού ύψους 124 δις. EUR από την Αφρική, η ΕΕ είναι ήδη η πιο ανοικτή αγορά για

τις αφρικανικές εξαγωγές και η Ευρώπη αποτελεί μακράν τη μεγαλύτερη εξαγωγική αγορά της Αφρικής και τον κύριο πελάτη της. Το 2020 οι συνολικές εμπορευματικές συναλλαγές μεταξύ των 27 κρατών μελών της ΕΕ και της Αφρικής ανήλθαν σε 225 δισ. EUR, έναντι 115 δισ. EUR για την Κίνα και 38 δισ. EUR για τις Ηνωμένες Πολιτείες. Ωστόσο, πρέπει να μειώσουμε σημαντικά τους μη δασμολογικούς φραγμούς στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών μεταξύ ΕΕ και Αφρικής. Αυτό απαιτεί διάλογο σχετικά με τις νέες απαιτήσεις για τα προϊόντα και τα πρότυπα ποιότητας που εισάγει η νομοθεσία στο πλαίσιο της Πράσινης Συμφωνίας, καθώς και νέες υποχρεώσεις ευθύνης για τις εταιρείες σχετικά με περιβαλλοντικά και κοινωνικά πρότυπα.

Οι ευρωπαϊκές εταιρείες δεν αξιοποιούν ακόμη πλήρως τις επενδυτικές και επιχειρηματικές ευκαιρίες στην Αφρική. Ως Ομάδα του ΕΛΚ, δεσμευόμαστε να αλλάξουμε αυτή την τάση: αντλώντας βέλτιστες πρακτικές από τις αφρικανικές πρωτοπόρες χώρες στο πλαίσιο του «Παγκόσμιου Συμφώνου για την Αφρική» της G20, παρέχοντας τεχνική υποστήριξη για την αλλαγή των νομοθετικών πλαισίων και τη βελτίωση του επενδυτικού κλίματος και αίροντας εμπόδια όπως η πίεση για συμφωνίες διπλής φορολόγησης. Πρέπει επίσης να προσαρμοστούμε. Πρέπει επίσης να προσαρμόσουμε το έργο και τα εργαλεία της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων (ΕΤΕπ) και της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) στις επενδυτικές ανάγκες στην Αφρική, ιδίως με την παροχή περισσότερων επιχειρηματικών κεφαλαίων και εγγυήσεων, προκειμένου να διευκολυνθούν οι μεγάλες επενδύσεις, διατηρώντας παράλληλα τη στήριξη της ΕΕ για τοπικά έργα μικρότερης κλίμακας. Επιπλέον, είναι ζωτικής σημασίας οι ευρωπαϊκές επενδύσεις να συνοδεύονται από ορατή παρουσία της ΕΕ και συνεχή πολιτικό διάλογο.

Η δραστηριότητα των ξένων επενδυτών, καθώς και η ανάπτυξη αφρικανικών επιχειρήσεων παρεμποδίζεται από τις κατακερματισμένες αγορές, τα αναποτελεσματικά καθεστώτα διαμετακόμισης και τις διαδικασίες διέλευσης των συνόρων για εμπορεύματα, υπηρεσίες και ανθρώπους, καθώς και από την ανεπαρκή εφαρμογή των δεσμεύσεων όσον αφορά την περιφερειακή ολοκλήρωση. Η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί την ΕΕ, με την εμπειρία της από την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς, να στηρίξει σθεναρά την περιφερειακή, οικονομική και πολιτική ολοκλήρωση στην Αφρική. Ειδικότερα, η έγκαιρη, αποτελεσματική και

ολοκληρωμένη εφαρμογή της Αφρικανικής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (AfCFTA), του εμβληματικού έργου του πρώτου δεκαετούς σχεδίου εφαρμογής (2014-2023) στο πλαίσιο της Ατζέντας 2063 της Αφρικανικής Ένωσης, το οποίο τέθηκε σε ισχύ στις 30 Μαΐου 2019, είναι υψίστης σημασίας. Θεωρούμε απαραίτητη την ενίσχυση του διαπεριφερειακού εμπορίου για την ΕΕ και την Αφρική· για παράδειγμα, μέσω ενισχυμένου πολιτικού διαλόγου και συνεργασίας με την Αφρικανική Ένωση και τα κράτη μέλη της. Ζητούμε να εξεταστεί κατά πόσον οι υφιστάμενες συμφωνίες οικονομικής εταιρικής σχέσης είναι κατάλληλες, στηρίζουν την περιφερειακή ολοκλήρωση και συνάδουν με τις τρέχουσες πολιτικές της ΕΕ, όπως οι στόχοι μείωσης των εκπομπών CO₂ ή η νέα Κοινή Γεωργική Πολιτική.

Η Ομάδα του ΕΛΚ ακολουθεί το μακροπρόθεσμο όραμα μιας συμφωνίας διηπειρωτικών ελεύθερων συναλλαγών. Για τον σκοπό αυτό, η στενή μας σχέση μεταξύ της ΕΕ και της Νότιας Γειτονίας θα μπορούσε να χρησιμεύσει ως πρότυπο, καθώς καταδεικνύει ότι η εμπορική πολιτική μπορεί να αποτελέσει μέσο για την προώθηση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και σταθερότητας, καθώς και για τη δημιουργία μιας αμοιβαία επωφελούς κατάστασης για την Αφρική και την ΕΕ. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ πιστεύει ότι η σύναψη συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών, η οποία θα καλύπτει όχι μόνο τα αγαθά αλλά και τις υπηρεσίες, θα βελτιώσει την οικονομική ανάπτυξη στη Νότια Γειτονία και θα διευκολύνει τις ευρωπαϊκές επενδύσεις.

Εκτός από το εμπόριο και τις επενδύσεις, η δημιουργία θέσεων εργασίας αποτελεί σημαντική πρόκληση για την Αφρική, καθώς ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός αναμένεται να αυξηθεί κατά 450 εκατομμύρια άτομα σε περίοδο 20 ετών, από το 2015 έως το 2035. Αυτή η αύξηση του πληθυσμού καθώς και οι δημογραφικές τάσεις θα επηρεάσουν σημαντικά μια σειρά από εξελίξεις, όπως η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής, η μετανάστευση, καθώς και η ειρήνη και η ασφάλεια. Λόγω του ταχέως αυξανόμενου πληθυσμού, εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας χρειάζονται κάθε χρόνο στην Αφρική. Μέσω του εμπορίου και των επενδύσεων, θα προκύψουν νέες ευκαιρίες για τις αφρικανικές χώρες για τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί ακόμη πιο σημαντική την στήριξη της ΕΕ όσον αφορά την εφαρμογή της AfCFTA και τη συνέχιση της συνεργασίας με τις αφρικανικές χώρες για τη διευκόλυνση και την προώθηση των

Στήριξη της πρόσβασης στην ποιοτική εκπαίδευση

ιδιωτικών επενδύσεων στην αφρικανική ήπειρο. Ειδικότερα, η ψηφιακή οικονομία στην Αφρική προσφέρει προοπτικές για δημιουργία περισσότερων θέσεων εργασίας. Οι Αφρικανοί εταίροι μας ζητούν ενεργά τη συνδρομή της ΕΕ για την ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών της Αφρικής και τη διασφάλιση κατάλληλης συνδεσιμότητας και πρόσβασης στο διαδίκτυο σε ολόκληρη την ήπειρο. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δώσει ιδιαίτερη έμφαση στην ψηφιοποίηση στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Παγκόσμια Πύλη» όσον αφορά την Αφρική.

Χαιρετίζουμε τη μεταρρύθμιση του Συστήματος Γενικευμένων Προτιμήσεων (ΣΓΠ) και θα εργαστούμε ενεργά για μια μεταρρύθμιση που θα καταστήσει το ΣΓΠ κατάλληλο για τον επιδιωκόμενο σκοπό κατά την επόμενη δεκαετία, ώστε να συνεχίσει να βοηθά τις αφρικανικές δικαιούχους χώρες να αναπτύξουν ανθεκτικότητα μέσω της διαφοροποίησης των οικονομιών τους, της αύξησης των εξαγωγικών ευκαιριών και της δημιουργίας θέσεων εργασίας και ανάπτυξης. Επιπλέον, τα δάνεια και η χρηματοδότηση με ίδια κεφάλαια μπορούν να προωθηθούν από τα ευρωπαϊκά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, μέσω της πρόσβασης σε μικροχρηματοδότηση, η οποία μπορεί να δώσει ώθηση στους επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών επιχειρηματιών.

Σε πολυμερές επίπεδο, η πρωτοβουλία «Βοήθεια για το εμπόριο» του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) έχει ως στόχο να βοηθήσει τις αναπτυσσόμενες χώρες, ιδίως τις ελάχιστα ανεπτυγμένες χώρες, να αναπτύξουν τις ικανότητες στο σκέλος της προσφοράς και τις σχετικές με το εμπόριο υποδομές που χρειάζονται για να εφαρμόσουν και να επωφεληθούν από τις συμφωνίες του ΠΟΕ - και γενικότερα να επεκτείνουν τις εμπορικές τους συναλλαγές. Η πρωτοβουλία αυτή αποτελεί βασική συνιστώσα των εμπορικών σχέσεων με την Αφρική, ιδίως στον απόηχο της κρίσης της νόσου COVID-19. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ επιβεβαιώνει τη στήριξή της όσον αφορά τα μέτρα για την πρωτοβουλία «Βοήθεια για το εμπόριο» του ΠΟΕ μεταξύ της ΕΕ και των αφρικανικών χωρών. Επιπλέον, η Ομάδα του ΕΛΚ τονίζει τη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό του ΠΟΕ και του εγχειριδίου κανόνων του ΠΟΕ ως σημαντικό τομέα για τη συνεργασία ΕΕ-ΑΕ και αναμένει ότι ο διευθυντής του ΠΟΕ Δρ. Ngozi Okonjo-Iweala θα παρουσιάσει σχετικά αποτελέσματα.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, ο πληθυσμός της Αφρικής θα διπλασιαστεί μέχρι το 2050, η δε πλειοψηφία του σημερινού πληθυσμού είναι κάτω των 25 ετών. Ως εκ τούτου, οι νέοι είναι ιδιαίτερα πολύτιμοι για την Αφρική για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης. Η εκπαίδευση είναι το εργαλείο που θα επιτρέψει στην αφρικανική ήπειρο να αξιοποιήσει το έμφυχο αυτό υλικό. Εάν δοθούν κατάλληλες ευκαιρίες, κάθε άτομο μπορεί να συμβάλει στην πρόοδο, τη βιώσιμη ανάπτυξη και εξέλιξη. Αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί ότι πρέπει να διασφαλιστεί η πρόσβαση όλων σε ποιοτική εκπαίδευση, ανεξάρτητα από το φύλο, την κοινωνικοοικονομική κατάσταση, το πολιτιστικό υπόβαθρο και τη θρησκεία. Η εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, αποτελεί οριζόντιο και ολιστικό ζήτημα που επηρεάζει όλες τις πτυχές των ΣΒΑ και είναι ουσιαστικής σημασίας για την επίτευξη της Ατζέντας 2030, καθώς και για την τόνωση της οικονομικής ανάπτυξης της Αφρικής και την προσέλκυση ξένων επενδύσεων. Η πρόσβαση σε αξιοπρεπή εργασία μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν το εργατικό δυναμικό στην Αφρική διαθέτει τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απαιτούνται σε μια ταχέως μεταβαλλόμενη αγορά εργασίας.

Η πανδημία COVID-19 αν και επιδείνωσε την κατάσταση της εκπαίδευσης σε παγκόσμιο επίπεδο, είχε ιδιαίτερα αρνητικό αντίκτυπο στην εκπαίδευση της Αφρικής. Σύμφωνα με πρόσφατες εκτιμήσεις της Unicef, το 40% του συνόλου των παιδιών σχολικής ηλικίας στην Ανατολική και Νότια Αφρική δεν είναι σε θέση να παρακολουθήσουν μαθήματα καθώς τα σχολεία είναι κλειστά λόγω της πανδημίας COVID-19. Είναι ανησυχητικό ότι σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα οι επιπτώσεις της νόσου COVID-19 στην εκπαίδευση θα μπορούσαν να γίνουν αισθητές και τις επόμενες δεκαετίες. Η εκπαίδευση εξακολουθεί να πλήττεται, παρά το γεγονός ότι το επίπεδο των επενδύσεων των αφρικανικών κυβερνήσεων στην εκπαίδευση ανήλθε στο 5 % του ΑΕΠ το 2020, ποσοστό το οποίο ήταν το δεύτερο υψηλότερο από κάθε άλλη περιοχή. Ειδικότερα, επικρατεί ανησυχία όσον αφορά την πρόσβαση και συμμετοχή των κοριτσιών και των νέων γυναικών στην εκπαίδευση, καθώς και την ολοκλήρωσή της, γεγονός που αναδεικνύει τη σαφή ανισότητα μεταξύ των φύλων σε επίπεδο μόρφωσης στην Αφρική. Για την

αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων, η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί ότι απαιτούνται συγκεκριμένα μέτρα στον τομέα της εκπαίδευσης για παράδειγμα, ο καθορισμός στοιχείων αναφοράς και δεικτών για τη μείωση του αναλφαβητισμού και τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης, καθώς και η προώθηση και προαγωγή της ισότητας των φύλων στον τομέα της εκπαίδευσης στην Αφρική. Η Ομάδα του ΕΛΚ αναμένει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιφέρει ουσιαστικές αλλαγές στον τομέα της πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση στην Αφρική. Αυτό απαιτεί από την ΕΕ να συνεργαστεί, όχι μόνο με τις κυβερνήσεις, αλλά και με άλλες τοπικές οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκκλησιών και των οργανώσεων θρησκευτικού χαρακτήρα που παρέχουν εκπαίδευση. Επιπλέον, απαιτούνται σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές, εξηλεκτρισμό και ψηφιοποίηση για την ένταξη όλων των παιδιών και των νέων στα σχολεία.

Η Ομάδα του ΕΛΚ κατανοεί ότι η έλλειψη συνεκτικής ρύθμισης σε εθνικό επίπεδο παρεμποδίζει την ποιοτική εκπαίδευση· ως εκ τούτου, απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες για την παροχή τεχνικής βοήθειας στους εταίρους μας. Ταυτόχρονα, υπογραμμίζουμε τη σημασία των υποτροφιών και των ακαδημαϊκών ανταλλαγών μεταξύ των νέων στην Αφρική και της ΕΕ μέσω των προγραμμάτων Erasmus+ και Erasmus για νέους επιχειρηματίες που συνδέονται με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών, προκειμένου να ενισχυθούν οι εκπαιδευτικές δομές. Είναι επίσης σημαντικό να δημιουργηθούν ισχυρότεροι δεσμοί μεταξύ της εκπαίδευσης, της ανάπτυξης δεξιοτήτων και της απασχόλησης, ώστε να καταστεί δυνατή η πλήρης συμμετοχή των νέων στην αγορά εργασίας. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ υποστηρίζει και επιθυμεί να δοθεί περαιτέρω ώθηση στην επαγγελματική κατάρτιση στην Αφρική. Για να εξασφαλίσουμε ότι οι προσπάθειες αυτές στον τομέα της εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης συμβαδίζουν με τις δυνατότητες απασχόλησης, σκοπεύουμε να ενθαρρύνουμε περαιτέρω τις επενδύσεις των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων προκειμένου να δημιουργηθεί η απαιτούμενη ζήτηση εργασίας. Για να διευκολυνθεί η ένταξη των μαθητών στην ταχέως εξελισσόμενη αγορά εργασίας, οι ψηφιακές δεξιότητες πρέπει να διδάσκονται στο σχολείο. Ταυτόχρονα, οι ενήλικες θα πρέπει να έχουν την ευκαιρία να αποκτήσουν νέες δεξιότητες. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ δίνει έμφαση στην έννοια της δια βίου μάθησης.

Μετριασμός της κλιματικής αλλαγής, προσαρμογή σε αυτήν και αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων

Η Αφρική είναι μία από τις περιοχές που πλήττονται περισσότερο από τις συνέπειες της κλιματικής αλλαγής, ενώ φέρει τη μικρότερη ευθύνη για την υπερθέρμανση του πλανήτη. Οι φυσικές καταστροφές έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη ζωή, τα μέσα διαβίωσης, τα σπίτια και τα οικοσυστήματα, καθώς και στην οικονομία. Επιπλέον, ο αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής θα έχει επιπτώσεις στην ειρήνη και την ασφάλεια, καθώς και στη μετανάστευση.

Η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί ότι αποτελεί όχι μόνο υποχρέωση βάσει των συμφωνιών του Παρισιού και άλλων διεθνών συμφωνιών, αλλά και ηθικό καθήκον να βοηθηθούν οι αφρικανικές χώρες να προσαρμοστούν, να θεσπίσουν μέτρα αντιμετώπισης της κρίσης και να αντιμετωπίσουν την κλιματική αλλαγή. Σε αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνεται, για παράδειγμα, η υποστήριξη λύσεων που βασίζονται στη φύση και λύσεων σε τοπικό επίπεδο, όπως οι πρωτοβουλίες για το έργο του Μεγάλου Πράσινου Τείχους, η προστασία των συστημικών δασών και της βιοποικιλότητας, όπως με την πρωτοβουλία της λεκάνης του Κονγκό, την παραγωγή προϊόντων μηδενικής αποψίλωσης και την εισαγωγή της ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή γεωργίας.

Η πρόσβαση στην ενέργεια και η μελλοντική ζήτηση ενέργειας αποτελούν βασικά ζητήματα που θα πρέπει η ΕΕ και η Αφρική να αντιμετωπίσουν από κοινού. Υπάρχουν τεράστιες δυνατότητες όσον αφορά την τεχνολογική συνεργασία, τα έργα ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και τις εξαγωγές καθαρής ενέργειας με τη μορφή υδρογόνου. Απαιτούνται συχνά τεχνικές συμβουλές σχετικά με τη νομοθεσία για την αγορά ενέργειας, οι οποίες θα πρέπει να παρέχονται μέσω της συνεργασίας ΕΕ-Αφρικής, καθώς και μέσω της ανάπτυξης κοινών προτύπων. Η Ομάδα του ΕΛΚ επισημαίνει ότι η συνεργασία στον τομέα της βιώσιμης ενέργειας θα πρέπει να αποτελεί ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της πρωτοβουλίας «Παγκόσμια Πύλη» (Global Gateway) όσον αφορά την Αφρική.

Η Ομάδα του ΕΛΚ είναι πεπεισμένη ότι η ΕΕ θα πρέπει να συνεργαστεί περαιτέρω με τις αφρικανικές χώρες, τους περιφερειακούς οργανισμούς και την Αφρικανική Ένωση

με σκοπό την προώθηση των επενδύσεων σε φιλικές προς το κλίμα υποδομές και πρωτοβουλίες, στη βιώσιμη γεωργία, στη διαχείριση απορριμμάτων και σε έργα κυκλικής οικονομίας. Η εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής θα πρέπει να δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων και των οικοσυστημάτων· ειδικότερα, μέσω της ενίσχυσης των νομικών πλαισίων και της προώθησης της καινοτομίας, κλιματικά έξυπνης και ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή γεωργίας, καθώς και των βιώσιμων παγκόσμιων αξιακών αλυσίδων, διασφαλίζοντας παράλληλα ισότιμους όρους ανταγωνισμού για τις επιχειρήσεις, ιδίως για τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), σύμφωνα με τις βασικές αξίες της Ομάδας του ΕΛΚ.

Επιπλέον, ως αποτέλεσμα της κλιματικής αλλαγής, το νερό κινδυνεύει να καταστεί σπάνιος πόρος· κατά συνέπεια, η Ομάδα του ΕΛΚ ζητεί να δοθεί μεγαλύτερη σημασία στη διπλωματία στον τομέα των υδάτων. Η ΕΕ και η Αφρική θα πρέπει να αναπτύξουν από κοινού βιώσιμες λύσεις για τη διαχείριση των υδάτων, όπως δεξαμενές και λύσεις για την επεξεργασία των λυμάτων. Η διπλωματία στον τομέα του κλίματος πρέπει γενικά να καταστεί πιο αποτελεσματική προκειμένου να προωθηθούν οι δεσμοί μεταξύ εγχώριας, εξωτερικής και διεθνούς πολιτικής για το κλίμα· στο πλαίσιο αυτό, επαναλαμβάνουμε το αίτημά μας για τον ορισμό εντεταλμένου της ΕΕ για το κλίμα σε επίπεδο ιδιαίτερου γραφείου. Τέλος, οι πρωτοβουλίες για την προστασία του περιβάλλοντος και του κλίματος στην Αφρική πρέπει να συνάδουν με τους διεθνώς συμφωνημένους κοινούς στόχους, με τη χρήση κατάλληλων μέσων όπως το σύστημα εμπορίας εκπομπών.

Ενίσχυση των συστημάτων υγείας, της ετοιμότητας έναντι πανδημιών και της παρασκευής εμβολίων σε τοπικό επίπεδο

Η παγκόσμια πανδημία COVID-19 δεν εξαλείφεται και απαιτούνται συνεχείς προσπάθειες για την αύξηση των ποσοστών εμβολιασμού και τον μετριασμό των συνεπειών της πανδημίας. Οι προσπάθειες της ΕΕ για την καταπολέμηση της νόσου έχουν αποφέρει απτά αποτελέσματα αλλά ο αγώνας δεν σταματά στα σύνορά μας. Η Αφρική, ως αναδυόμενη και αναπτυσσόμενη ήπειρος, θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στο

μέλλον όσον αφορά την καταπολέμηση των πανδημιών σε παγκόσμιο επίπεδο και τις προκλήσεις στον τομέα της δημόσιας υγείας. Η ΕΕ, ως «Ομάδα Ευρώπη», έχει επιδείξει πρωτοφανή διεθνή αλληλεγγύη κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, με το να έχει μοιράσει πάνω από 300 εκατομμύρια δόσεις παγκοσμίως έως το τέλος του 2021. Η Ομάδα του ΕΛΚ εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν κινητοποιήσει 8 δισεκατομμύρια EUR για να βοηθήσουν την Αφρική να αντιμετωπίσει τις αρνητικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19, έχουν δρομολογήσει μια πρωτοβουλία για τη στήριξη της ανάκαμψης της Αφρικής, παρέχοντας δηλαδή χρηματοοικονομική και τεχνική εμπειρογνώμοσύνη, ιδίως όσον αφορά τους νέους επιχειρηματίες και τις μικρές επιχειρήσεις, και έχουν αναλάβει ισχυρή δέσμευση να συνεργαστούν για την προώθηση της παραγωγής στην Αφρική βασικών ιατρικών αγαθών, εμβολίων σε τοπικό επίπεδο καθώς και για τη δημιουργία ανθεκτικών συστημάτων υγείας. Ωστόσο, εξακολουθούμε να πιστεύουμε ότι απαιτούνται περισσότερες προσπάθειες προκειμένου να διευκολυνθεί η εύκολη και οικονομικά προσιτή πρόσβαση σε εμβόλια και υγειονομική περίθαλψη στην Αφρική. Σε αυτές πρέπει να περιλαμβάνεται η ενεργός στήριξη ενός περιβάλλοντος που θα επιτρέπει την ανάπτυξη ικανοτήτων για την παρασκευή εμβολίων σε τοπικό επίπεδο, την ενίσχυση της ετοιμότητας, την κατάρτιση των τοπικών επαγγελματιών του τομέα της υγείας και την κλιμάκωση των ικανοτήτων αντίδρασης, καθώς και την πρόσβαση σε ιατρικό εξοπλισμό και προμήθειες σε χώρες με εύθραυστα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Επιπλέον, πιστεύουμε ότι οι εκκλησίες και οι θρησκευτικές κοινότητες θα πρέπει να υποστηριχθούν, καθώς μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στη συνεργασία με τις τοπικές κοινότητες κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Προκειμένου να ξεπεραστεί η πανδημία παγκοσμίως, πρέπει να μεριμνήσουμε ώστε οι Αφρικανοί εταίροι μας να αναπτύξουν ικανότητες για την αντιμετώπιση της νόσου.

Μετασχηματισμός της γεωργίας για τη διασφάλιση της επισιτιστικής ασφάλειας

Για την Ομάδα του ΕΛΚ, ο μετασχηματισμός του τρόπου παραγωγής, διανομής και κατανάλωσης θα πρέπει να αποτελεί κοινό στόχο τόσο για την ΕΕ όσο και για

την Αφρική. Τούτο καθίσταται ιδιαίτερα εμφανές όσον αφορά τα τρόφιμα. Πόρρω απέχουμε από την επίτευξη του στόχου του ΣΒΑ 2, δηλαδή την εξάλειψη της πείνας έως το 2030, με δεδομένη τη συνεχή αύξησή της από το 2014 και εξής. Επιπλέον, τα ποσοστά υποσιτισμού είναι πολύ ανησυχητικά. Στην πραγματικότητα, και οι δύο δείκτες έχουν επιδεινωθεί από την έναρξη της πανδημίας COVID-19. Δύο στους δέκα ανθρώπους στην Αφρική υποσιτίζονται. Η πρόκληση αυτή μόνο εντονότερη πρόκειται να καταστεί εξαιτίας της αύξησης του πληθυσμού, με ορισμένες προβλέψεις να δείχνουν ότι ο πληθυσμός της Αφρικής θα διπλασιαστεί σε 2,5 δισεκατομμύρια (20 % του παγκόσμιου πληθυσμού) έως το 2050. Η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί ότι είναι σημαντικό η ΕΕ και η Αφρική να αντιμετωπίσουν αυτή την πρόκληση από κοινού. Η συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και των Αφρικανών εταίρων της πρέπει να επικεντρωθεί στο κεντρικό ζήτημα του επισιτιστικού εφοδιασμού· για παράδειγμα, με στοχευμένες επενδύσεις σε μια βιώσιμη γεωργική επανάσταση που παρέχει στους Αφρικανούς γεωργούς τα μέσα ώστε η γεωργία να καταστεί ανθεκτική στις σχετικές με το κλίμα προκλήσεις, και με την παράλληλη βελτίωση της παραγωγικότητας και την αύξηση του εισοδήματος των μικροκαλλιεργητών, οι οποίοι αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της αφρικανικής γεωργίας. Στο πλαίσιο αυτό υπογραμμίζουμε και τις μεγάλες δυνατότητες της σύμπραξης δημόσιου και ιδιωτικού τομέα και της μικροχρηματοδότησης για την περαιτέρω ενδυνάμωση των τοπικών γεωργών. Μια άλλη πρόκληση στο πλαίσιο της επισιτιστικής ανασφάλειας είναι η έλλειψη κατάλληλων δικτύων μεταφοράς. Ως εκ τούτου, οι γεωργοί συχνά αντιμετωπίζουν εμπόδια στην παράδοση γεωργικών προϊόντων σε ορισμένες αποστάσεις. Κατά συνέπεια, η Ομάδα του ΕΛΚ ενθαρρύνει την περαιτέρω δέσμευση της ΕΕ για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των γεωργών στην αγορά. Το δίκαιο εμπόριο αποτελεί τη βάση για τις ευρωπαϊκές εξαγωγές και εισαγωγές, μεταξύ άλλων και στην περίπτωση των τροφίμων και άλλων γεωργικών προϊόντων. Ταυτόχρονα, πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι εξαγωγές γεωργικών προϊόντων δεν αντιστρατεύονται τον στόχο δημιουργίας ενός ανθεκτικότερου τομέα τροφίμων στην Αφρική.

Επιπλέον, η ΕΕ μπορεί να συμβάλει στο να μειωθεί σημαντικά η τρέχουσα εξάρτηση της Αφρικής από τις εισαγωγές τροφίμων, σπόρων, λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, μέσω χρηματοδοτικής και τεχνικής στήριξης, στρατηγικού διαλόγου, ανταλλαγής γνώσεων, νέων τεχνολογιών, καθώς και μέσω της προώθησης της

αφρικανικής καινοτομίας. Για παράδειγμα, οι προσπάθειες θα πρέπει να επικεντρωθούν στην πρόσβαση στο νερό, γεγονός το οποίο αποτελεί τη βάση της γεωργίας και της επισιτιστικής ασφάλειας. Ειδικότερα, τασσόμαστε υπέρ της κατασκευής συστημάτων άρδευσης και τραπεζών σπόρων προκειμένου να διατηρηθεί η γενετική ποικιλότητα. Πρόκειται για κρίσιμες δράσεις που είναι υψίστης σημασίας για την περαιτέρω ανάπτυξη του αφρικανικού γεωργικού τομέα, ο οποίος αποτελεί μία από τις σημαντικότερες πηγές απασχόλησης στην ήπειρο και προσφέρει προοπτικές για τους ανθρώπους στις τοπικές κοινότητες, ιδίως για τις γυναίκες. Ως εκ τούτου, με την απαραίτητη γνώση και τεχνολογία που έχουμε στη διάθεσή μας, η Ομάδα του ΕΛΚ καλεί την Ευρώπη και την Αφρική να επιδείξουν πολιτική βούληση για τον τερματισμό της πείνας στην αφρικανική ήπειρο.

Διασφάλιση της αποτελεσματικότητας της ανάπτυξης και της αποδοτικότητας της βοήθειας

Η Ομάδα του ΕΛΚ είναι πεπεισμένη ότι η ΕΕ ορθώς αποφάσισε την αλλαγή προσέγγισης έναντι της Αφρικής, αρχίζοντας από μια στροφή από τη νοοτροπία των δωρητών προς μια εταιρική σχέση επί ίσοις όροις, κατά την οποία και οι δύο πλευρές επιδιώκουν τα δικά τους συμφέροντα αλλά προσδιορίζουν κοινούς τομείς συνεργασίας στους οποίους εργάζονται από κοινού. Η ανάγκη προσδιορισμού κοινών τομέων συνεργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αναπτυξιακή συνεργασία, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης και η αποδοτικότητα της βοήθειας. Δυστυχώς, η αναπτυξιακή συνεργασία της ΕΕ με την Αφρική εξακολουθεί να μην είναι επαρκώς ευθυγραμμισμένη με τις προσπάθειες και τις τοπικές ανάγκες των χωρών εταίρων και να μην συντονίζεται επαρκώς με τις προσπάθειες άλλων εταίρων. Επιπλέον, παρατηρήσαμε ότι η αναπτυξιακή συνεργασία πρέπει να παρέχεται με καλύτερο τρόπο μέσω των θεσμικών οργάνων και των συστημάτων των εταίρων της ΕΕ, καθώς και μέσω των τοπικών φορέων και της κοινωνίας των πολιτών· για παράδειγμα, μέσω της κοινωνίας των πολιτών και των μη κυβερνητικών οργανώσεων, των εκκλησιών και των οργανώσεων θρησκευτικού χαρακτήρα, με το να διασφαλίζουν τη

δημοκρατική ανάληψη ίδιας ευθύνης από τις χώρες και τη συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Κατά συνέπεια, υποστηρίζουμε σθεναρά την προσέγγιση «Ομάδα Ευρώπη», στόχος της οποίας είναι ο συνδυασμός πόρων από την ΕΕ, τα κράτη μέλη της και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και η οποία πρέπει να καταστεί ο γενικός κανόνας. Μια ευέλικτη προσέγγιση της αναπτυξιακής συνεργασίας που θα αφήνει περιθώρια για καινοτόμα εργαλεία και μεθόδους αναπτυξιακής συνεργασίας μπορεί να συμβάλει στη μεγιστοποίηση της αποτελεσματικότητας της ανάπτυξης και των αποτελεσμάτων της. Από την άλλη πλευρά, οι κυβερνήσεις στην Αφρική πρέπει να ανταποκριθούν στις ευθύνες τους και να δημιουργήσουν ένα περιβάλλον στο οποίο η αναπτυξιακή συνεργασία μπορεί να έχει πραγματικό αντίκτυπο.

Συνεπώς, η ΕΕ, με στόχο την ανάταξη μετά την πανδημία COVID-19 και την αντιμετώπιση των σημαντικών προκλήσεων στην Αφρική στην μετά την πανδημία εποχή, θα πρέπει να χρησιμοποιήσει την ισχυρή εργαλειοθήκη μέσων και τρόπων παροχής βοήθειας που διαθέτει, με συντονισμένο τρόπο, ώστε να καταστεί δυνατός ο καταμερισμός των καθηκόντων και να αποφευχθεί ο κατακερματισμός της βοήθειας, καθώς και να προσδιοριστούν οι προτεραιότητες για τις οποίες μπορεί να προσφέρει αποτελεσματικά τον μεγαλύτερο αντίκτυπο προστιθέμενης αξίας. Η ΕΕ θα πρέπει να εξετάσει πιθανούς νέους τρόπους για την επίτευξη καλύτερης αποτελεσματικότητας της βοήθειας· για παράδειγμα, το να εξαρτηθεί η αναπτυξιακή βοήθεια από τη συνεργασία με την ΕΕ σε θέματα όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, η δημοκρατία, η χρηστή διακυβέρνηση, η καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και του παράνομου εμπορίου όπλων και η διαχείριση της μετανάστευσης, καθώς και το να αυξηθεί ο κοινός προγραμματισμός της αναπτυξιακής συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ. Η Ομάδα του ΕΛΚ τάσσεται υπέρ της τακτικής επανεξέτασης με τις χώρες εταίρους μας των από κοινού συμφωνηθέντων αναπτυξιακών στόχων προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ελλείψεις· υποστηρίζουμε επίσης τον τερματισμό της συνεργασίας σε περίπτωση παραβίασης των συμφωνημένων στόχων για μακρό χρονικό διάστημα. Η Ομάδα του ΕΛΚ τονίζει, στο πλαίσιο αυτό, ότι οι προαναφερθείσες αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και της χρηστής διακυβέρνησης είναι αμοιβαία επωφελείς. Επιπλέον, η ΕΕ θα πρέπει να αξιοποιήσει την εμπειρογνωμοσύνη μικρότερων παραγόντων της ΕΕ και της Αφρικής, όπως η κοινωνία των πολιτών,

οι μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι ΜΜΕ, στο πλαίσιο του προγράμματος δράσης ΕΕ-Αφρικής. Η διαφοροποίηση των εταιρικών σχέσεων μεταξύ καθιερωμένων παραδοσιακών φορέων και ειδικευμένων νεοεισερχόμενων με πολύτιμη εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη θα επηρεάσει θετικά την αποτελεσματικότητα της αναπτυξιακής συνεργασίας και την οικειοποίηση του προγράμματος δράσης μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ και των αφρικανικών χωρών.

Πρωώθηση της δημιουργίας θεσμών και της χρηστής διακυβέρνησης

Η αδύναμη διακυβέρνηση, οι εύθραυστες κρατικές δομές, η έλλειψη πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες και οι σοβαρές ελλείψεις όσον αφορά τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου —ιδίως η διαφθορά— αποτελούν οξυμένα προβλήματα σε ορισμένες αφρικανικές χώρες, τα οποία παρεμποδίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη. Οι ελλείψεις αυτές έχουν αντίκτυπο στην έλλειψη και την αναποτελεσματικότητα βασικών δημόσιων υπηρεσιών, όπως, είναι μεταξύ άλλων, η εκπαίδευση, η υγεία, η δημόσια διοίκηση, η δικαιοσύνη και η ασφάλεια. Κατά συνέπεια, η ΕΕ πρέπει να συμβάλει στην ενίσχυση των θεσμών και της διακυβέρνησης, καθώς και στην καταπολέμηση της διαφθοράς και των παράνομων χρηματοδοτικών ροών στα αφρικανικά κράτη. Μέσω της πρωώθησης της δημιουργίας θεσμών, οι Αφρικανοί πολίτες θα έχουν πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες καλύτερης ποιότητας.

Η Ομάδα του ΕΛΚ πιστεύει ότι δεν πρόκειται για εξαγωγή ή επιβολή θεσμών, αλλά για συμβολή στην ορθή λειτουργία των ήδη υφιστάμενων δημοσίων διοικήσεων. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι κρατικές δομές έχουν εγκαθιδρυθεί σε ολόκληρη την επικράτεια των αφρικανικών κρατών, ιδίως στις πιο περιφερειακές περιοχές όπου οι πολίτες μπορεί να αισθάνονται περισσότερο εγκαταλελειμμένοι. Η δημιουργία θεσμών και η επακόλουθη πρόσβαση των πολιτών στις δημόσιες υπηρεσίες δεν θα συμβάλει μόνο σε μεγαλύτερη προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, αλλά και στην αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στο κράτος. Η εμπιστοσύνη αυτή είναι αποφασιστικής σημασίας προκειμένου να αντληθούν δημόσια έσοδα.

Πρωώθηση της διαρκούς ειρήνης και ασφάλειας

Είναι θεμελιώδους σημασίας και για τις δύο ηπείρους μας να επιτευχθεί και να διατηρηθεί διαρκής ειρήνη και ασφάλεια στην Αφρική. Η ειρήνη και η ασφάλεια είναι απαραίτητες όχι μόνο για την επίτευξη μακροπρόθεσμης βιώσιμης ανάπτυξης στην Αφρική, επιτρέποντας το διαπεριφερειακό και ενδοαφρικανικό εμπόριο, τις επενδύσεις και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μεγάλης κλίμακας, εξασφαλίζοντας επισιτιστική ασφάλεια και παρέχοντας εκπαίδευση, αλλά και για την εμπέδωση της ασφάλειας στην Ευρώπη και την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης. Η Ομάδα του ΕΛΚ εντοπίζει διάφορα εμπόδια στην ειρήνη και την ασφάλεια στην αφρικανική ήπειρο· πρόκειται ιδίως, για την κατάσταση στην Περιοχή των Μεγάλων Λιμνών, την συνεχιζόμενη σύγκρουση στο Τιγκράι της Αιθιοπίας, καθώς και στη βόρεια επαρχία Cabo Delgado της Μοζαμβίκης.

Η περιοχή του Σαχέλ, η οποία εκτείνεται από τη Μαυριτανία έως το Σουδάν με πληθυσμό 150 εκατομμύρια ανθρώπους, προκαλεί ιδιαίτερη ανησυχία αναφορικά με την ειρήνη και την ασφάλεια και διαδραματίζει σημαντικό ρόλο από στρατηγική άποψη και από άποψη ασφάλειας, αλλά και από την άποψη της διαχείρισης των συνόρων της ΕΕ, καθώς αποτελεί σημαντική ζώνη διαμετακόμισης προς τα εξωτερικά σύνορα της ΕΕ. Η αυξανόμενη αστάθεια των κρατών στην περιοχή αυτή, όπως καταδεικνύεται από τα πραξικοπήματα στο Μάλι, το Σουδάν και τη Μπουρκίνα Φάσο, συνιστά ιδιαίτερη απειλή για τη σταθερότητα. Επιπροσθέτως, οι αυξανόμενες δραστηριότητες ένοπλων ομάδων που σχετίζονται με το αποκαλούμενο Ισλαμικό Κράτος στην περιοχή του Σαχέλ, αλλά και σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο, και στοχεύουν στην οικοδόμηση ενός νέου, αποκαλούμενου χαλιφάτου σε περιοχές όπου αποτυγχάνει ή απουσιάζει η κρατική υπόσταση, όπως συμβαίνει επί του παρόντος στη λεκάνη της λίμνης Τσαντ, απειλούν τόσο την αφρικανική όσο και την ευρωπαϊκή ασφάλεια. Δυστυχώς, ωστόσο, παρά τις σημαντικές προσπάθειες της ΕΕ και των κρατών μελών της για τη διασφάλιση της σταθερότητας, η κατάσταση της ασφάλειας επιδεινώνεται και η περιοχή, η οποία ήδη πλήττεται από την ενδημική φτώχεια, την ανισότητα και τον κοινωνικό και πολιτικό αποκλεισμό, εξακολουθεί να δοκιμάζεται από την επιδεινούμενη κατάσταση. Εκτός από την περιοχή του Σαχέλ, άλλες περιοχές στρατηγικής σημασίας για την ΕΕ είναι το Κέρας της Αφρικής και ο Κόλπος της

Γουινέας, όπου η πειρατεία έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ υπογραμμίζει και εκφράζει τη σθεναρή υποστήριξή της προς τους Ειδικούς Εντεταλμένους της ΕΕ για το Σαχέλ και για το Κέρας της Αφρικής όσον αφορά την πρωώθηση της ειρήνης και της ασφάλειας, καθώς και τη σταθερότητα και την ανάπτυξη στην Αφρική.

Η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί επίσης ότι η ισλαμιστική τρομοκρατία καθώς και οι διώξεις χριστιανών και άλλων θρησκευτικών ομάδων στην αφρικανική ήπειρο εξακολουθούν να αποτελούν σοβαρή απειλή για την ασφάλεια. Επιπροσθέτως, η ριζοσπαστικοποίηση, η οποία αφορά κυρίως τους νέους, θα πρέπει να αντιμετωπιστεί με τη βελτίωση της διακυβέρνησης και την εξασφάλιση της πρόσβασης στην εκπαίδευση. Λαμβάνουμε επίσης υπόψη το γεγονός ότι ο ανταγωνισμός για πεπερασμένους πόρους αυξάνεται, γεγονός που επιδεινώνεται από την κλιματική αλλαγή. Αυτό θα μπορούσε να εντείνει τις υφιστάμενες διεθνολογικές συγκρούσεις και να αυξήσει τις στρατιωτικές αντιπαραθέσεις για πόρους, όπως η γη ή το νερό, οι οποίες θα μπορούσαν να αποσταθεροποιήσουν περαιτέρω τις πληγείσες χώρες. Επιπλέον, τα παράνομα στρατιωτικά πραξικοπήματα, το διασυννοριακό οργανωμένο έγκλημα, η κακή διακυβέρνηση, οι εθνολογικές συγκρούσεις και οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνιστούν απειλή για τα ευάλωτα και τα αναπτυσσόμενα κράτη, τα οποία δυσκολεύονται να παράσχουν την αναγκαία ασφάλεια στους πολίτες τους. Ως εκ τούτου, είναι σημαντικό να οικοδομηθούν και να ενισχυθούν οι δημοκρατικές δομές στην Αφρική.

Η ευρωπαϊκή και διεθνής βοήθεια είναι ζωτική για να μπορέσουν οι αφρικανικές χώρες να εγγυηθούν τη δική τους ασφάλεια. Στο πλαίσιο της Κοινής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΚΠΑΑ), η ΕΕ συμμετέχει επί του παρόντος σε 11 στρατιωτικές επιχειρήσεις και μη στρατιωτικές αποστολές στην Αφρική. Ωστόσο, απαιτούνται πρόσθετες δράσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της Αφρικανικής Αρχιτεκτονικής Ειρήνης και Ασφάλειας (APSA). Ενώ η ΕΕ με την ΚΠΑΑ συμβάλλει ήδη σημαντικά στην πρόληψη των συγκρούσεων και την οικοδόμηση της ειρήνης σε ολόκληρη την αφρικανική ήπειρο, οι αφρικανικές χώρες οφείλουν επίσης να δημιουργήσουν τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να εξασφαλίσουν την επιτυχία των κοινών προσπαθειών. Ειδικότερα, όσον αφορά την APSA, είναι σημαντική η ενίσχυση των ικανοτήτων στους τομείς της πρόληψης των συγκρούσεων, του μετασχηματισμού των συγκρούσεων

και της οικοδόμησης της ειρήνης, καθώς και η προώθηση των ικανοτήτων των περιφερειακών οικονομικών κοινοτήτων και των περιφερειακών μηχανισμών τους σε αυτούς τους τομείς. Στο πλαίσιο αυτό, χαιρετίζουμε θερμά τις συνεχείς προσπάθειες της Οικονομικής Κοινότητας των Δυτικοαφρικανικών Κρατών (ECOWAS) για την προστασία και την προάσπιση της δημοκρατίας και της σταθερότητας. Τονίζουμε επίσης την ανάγκη για πλήρη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών στην επίλυση των συγκρούσεων προκειμένου να είναι βιώσιμη η ειρήνη. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομάδα του ΕΛΚ επαναλαμβάνει την υποστήριξή της στα ψηφίσματα 1325 και 2250 του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών (ΣΑΗΕ) και την πλήρη συμμετοχή τόσο των γυναικών όσο και των νέων στις ειρηνευτικές διαδικασίες στην αφρικανική ήπειρο. Επιπλέον, οι εκκλησίες και οι θρησκευτικοί ηγέτες διαδραματίζουν καίριο ρόλο ιδίως όσον αφορά τη διαμεσολάβηση σε συγκρούσεις, την οικοδόμηση της ειρήνης και τη συμφιλίωση, ιδιαίτερα μέσω της διευκόλυνσης του διαθρησκευτικού διαλόγου.

Οι μεταρρυθμίσεις στον τομέα της ασφάλειας θα πρέπει να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση στην καταπολέμηση της διαφθοράς εντός των ενόπλων δυνάμεων, καθώς και να διασφαλίσουν την τήρηση του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου. Επιπροσθέτως, η Ομάδα του ΕΛΚ ενθαρρύνει επίσης την Αφρικανική Ένωση να μεριμνήσει για μεγαλύτερη συνοχή μεταξύ της οικείας της Επιτροπής Πολιτικής Ασφάλειας και των κατευθυντηρίων γραμμών του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, προκειμένου να ενισχυθεί η παρουσία των αφρικανικών χωρών στο ΣΑΗΕ. Ως Ομάδα του ΕΛΚ, παραμένουμε προσηλωμένοι σε μια ισχυρή παρέμβαση της Ευρώπης υπέρ της αφρικανικής ασφάλειας στη βάση μιας ολοκληρωμένης, δεόντως συντονισμένης προσέγγισης, η οποία θα καθοδηγείται από την αρχή ότι η Αφρική θα πρέπει να είναι σε θέση να αναλάβει την ευθύνη για τη δική της ασφάλεια. Ως εκ τούτου, η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί αναγκαίο να αξιολογεί τακτικά τις επιχειρήσεις και τις αποστολές της ΚΠΑΑ σε σχέση με τους αντίστοιχους στόχους τους και τη συμβολή τους στη συνολική ολοκληρωμένη προσέγγιση της ΕΕ. Επιπλέον, ενθαρρύνουμε την ανάπτυξη του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη (ΕΜΕ), ο οποίος χρηματοδοτεί τις στρατιωτικές δαπάνες και τις δαπάνες στον τομέα της άμυνας μέσω των εθνικών προϋπολογισμών των κρατών μελών της ΕΕ για τη στήριξη στρατιωτικών επιχειρήσεων υποστήριξης της ειρήνης

σε αφρικανικές χώρες και περιοχές εταίρους, διασφαλίζοντας παράλληλα τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η αντιμετώπιση των συγκρούσεων και της αστάθειας είναι καίριας σημασίας για την εκπλήρωση των δεσμεύσεων όσον αφορά την Ατζέντα 2030 και για να διασφαλιστεί ότι κανείς δεν θα μείνει στο περιθώριο. Ως εκ τούτου, υποστηρίζουμε μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση μεταξύ ανθρωπιστικής βοήθειας, αναπτυξιακής συνεργασίας και οικοδόμησης της ειρήνης, με την ανάπτυξη ενός εκτεταμένου πλαισίου πολιτικής - μιας «τριπλής διασύνδεσης».

Επιπλέον, όσον αφορά την ασφάλεια, η ατομική ασφάλεια και προστασία είναι εξίσου ζωτικής σημασίας με την ασφάλεια των εθνών και των ηπείρων. Η Ομάδα του ΕΛΚ έχει δεσμευτεί για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών στην αφρικανική ήπειρο μέσω διμερών και πολυμερών φόρουμ, συμπεριλαμβανομένης της πρωτοβουλίας Spotlight της ΕΕ και των Ηνωμένων Εθνών. Η καταπολέμηση της σεξουαλικής και της έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της εμπορίας ανθρώπων, του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων και των παιδικών, πρόωρων και καταναγκαστικών γάμων, αποτελεί επιτακτική ανάγκη.

Αντιμετώπιση του γεωπολιτικού ανταγωνισμού στην αφρικανική ήπειρο

Η Ομάδα του ΕΛΚ σημειώνει τον αυξανόμενο γεωπολιτικό ανταγωνισμό και την αυξανόμενη παρουσία άλλων παραγόντων στην Αφρική, κυρίως της Κίνας και της Ρωσίας, αλλά θεωρεί την οικονομική και στρατιωτική παρουσία και τις δραστηριότητές τους χωρίς «κανονιστικούς περιορισμούς», από πολλές απόψεις, ως μη βιώσιμη συμβολή προς μια μακροπρόθεσμη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί κάθε μονομερή οικονομική, χρηματοπιστωτική και τεχνική εξάρτηση που δεν εστιάζει στο κράτος δικαίου και στην καταπολέμηση της διαφθοράς, ως αντιπαραγωγική προσέγγιση για τη βελτίωση των γενικών συνθηκών διαβίωσης των Αφρικανών πολιτών. Επιπλέον, η Κίνα χρησιμοποιεί την επιρροή της και τις εξαρτήσεις των αφρικανικών κρατών για να προωθήσει τη δική της πολιτική ατζέντα εξασφαλίζοντας την αφρικανική στήριξη στις πολιτικές της έναντι των γειτόνων της στο επίπεδο των Ηνωμένων Εθνών.

Όντως, η τάση αυτή ήταν πιο προφανής κατά τη διάρκεια της πανδημίας COVID-19, κατά τη διάρκεια της οποίας οι χώρες βασίστηκαν σε γρήγορα δάνεια και ιατρικές προμήθειες από την Κίνα για τον μετριασμό των αρνητικών κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων.

Εκτός από την Κίνα, η Ρωσία εμπλέκεται όλο και περισσότερο στην αφρικανική ήπειρο, ιδίως στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένου του εμπορίου όπλων. Αυτό φάνηκε σαφώς από την πρώτη σύνοδο κορυφής Ρωσίας-Αφρικής που πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 2019, κατά την οποία ο Ρώσος Πρόεδρος Vladimir Putin συνήψε συμφωνίες στρατιωτικής τεχνικής συνεργασίας με περισσότερα από 30 αφρικανικά κράτη, καθώς και από την πρόσφατη υπογραφή συμφωνιών στρατιωτικής συνεργασίας με τη Νιγηρία και την Αιθιοπία. Επιπλέον, η Ρωσία χρησιμοποιεί ιδιωτικούς και παράνομους παράγοντες, την αποκαλούμενη «Ομάδα Wagner», στην Αφρική για να προωθήσει τους δικούς της γεωπολιτικούς στόχους, χωρίς ωστόσο να διαθέτει θετικό θεματολόγιο για την αφρικανική ήπειρο. Η στρατιωτική συνεργασία των αφρικανικών κυβερνήσεων με τη Ρωσία είναι ασυμβίβαστη με την ταυτόχρονη συνεργασία με την ΕΕ στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας, καθώς απειλεί να επιδεινώσει την αστάθεια και να υπονομεύσει τις ευρωπαϊκές προσπάθειες αναφορικά με την ασφάλεια στην Αφρική. Ως εκ τούτου, θεωρούμε επιτακτική την ανάγκη στενής παρακολούθησης αυτών των δραστηριοτήτων και επαναξιολόγησης της συνεργασίας της ΕΕ με τις αντίστοιχες χώρες. Επιπλέον, αυτή η αυξανόμενη παρουσία εξωτερικών παραγόντων που επιδιώκει πρωτίστως οικονομικούς και γεωπολιτικούς στόχους απαιτεί μια στρατηγική αντιμετώπιση από την ΕΕ για τη διατήρηση των επιτευγμάτων των προσπαθειών της ΕΕ στην Αφρική, την υπεράσπιση των συμφερόντων της και την αύξηση της προβολής της.

Κατά την άποψη της Ομάδας του ΕΛΚ, μια τέτοια στρατηγική θα έδινε πολύ μεγαλύτερη έμφαση στη συνεργασία της αφρικανικής κοινωνίας των πολιτών και των Ευρωπαίων εταίρων της μέσω ενός αφηγήματος που θα περιγράφει με σαφήνεια τα επιτεύγματα και τα διαρκή οφέλη της στενής συνεργασίας με τους ευρωπαϊκούς παράγοντες. Με βάση τον πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και τη λογοδοσία, τη διαφανή και ευέλικτη διακυβέρνηση και την καταπολέμηση της διαφθοράς, που αποτελούν βασικά στοιχεία

για τη διασφάλιση ενός σταθερού και χωρίς αποκλεισμούς πολιτικού, κοινωνικού και οικονομικού περιβάλλοντος στην Αφρική, η ΕΕ πρέπει να συντονιστεί με τις χώρες που ενδιαφέρονται πραγματικά για την ευημερία και μια θετική μακροπρόθεσμα ανάπτυξη της αφρικανικής ηπείρου. Ως ΕΕ, πρέπει να προσφέρουμε βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις για τις χώρες εταίρους μας, όπως ορίζεται, για παράδειγμα, στη στρατηγική για την Παγκόσμια Πύλη, η οποία αποσκοπεί στην τόνωση των επενδύσεων σε υποδομές και στη μείωση των ξένων εξαρτήσεων. Επιπλέον, η ΕΕ πρέπει να ενισχύσει το πολιτικό της προφίλ και την προβολή της.

Αντιμετώπιση των γενεσιουργών αιτίων της μετανάστευσης

Η μετανάστευση από την Αφρική αποτελεί πρόκληση και ευκαιρία για την Ευρώπη. Οι υποβόσκουσες τάσεις όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη, οι δημογραφικές αλλαγές, η παγκοσμιοποίηση, οι μεταφορές και η επικοινωνία, καθώς και η πολιτική αστάθεια, σημαίνουν ότι οι Αφρικανοί θα συνεχίσουν να προσπαθούν να εισέλθουν στην ΕΕ με οποιονδήποτε τρόπο για να αναζητήσουν καταφύγιο και να βρουν μια καλύτερη ζωή· δηλαδή μέσω της οικονομικής μετανάστευσης, ή της οικογενειακής ένωσης. Ωστόσο, το μεγαλύτερο μέρος της μετανάστευσης Αφρικανών πραγματοποιείται εντός της ηπείρου. Για να μην αναγκαστούν οι Αφρικανοί να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους, η Ομάδα του ΕΛΚ θεωρεί επιτακτική ανάγκη η ΕΕ και η Αφρική να αντιμετωπίσουν από κοινού τα βαθύτερα αίτια της μετανάστευσης. Εάν οι προαναφερθείσες προκλήσεις – το εμπόριο, οι επενδύσεις και η δημιουργία θέσεων εργασίας· η πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση· η προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και οι περιβαλλοντικές προκλήσεις· η ενίσχυση των συστημάτων υγείας· ο αγροτικός μετασχηματισμός· η αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης και η αποδοτικότητα της βοήθειας· η δημιουργία θεσμών και η χρηστή διακυβέρνηση· η ειρήνη και η ασφάλεια· ο γεωπολιτικός ανταγωνισμός στην αφρικανική ήπειρο – αντιμετωπιστούν δεόντως, η μετανάστευση Αφρικανών προς την Ευρώπη μπορεί να ανακοπεί σημαντικά. Και οι δύο ήπειροι θα πρέπει να ενισχύσουν τη συνεργασία τους με βάση τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου, τις αρχές της συνεργασίας, της αλληλεγγύης και της κοινής ευθύνης. Ως εκ τούτου, όσον

αφορά την ανάληψη συγκεκριμένης δράσης, η ΕΕ θα πρέπει να συνεργαστεί στενά με τις αφρικανικές αρχές για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών της μετανάστευσης: την εφαρμογή αποτελεσματικής πολιτικής για τη νόμιμη μετανάστευση· την συνεκτίμηση της μεταναστευτικής πολιτικής κατά την διαμόρφωση αναπτυξιακής συνεργασίας από την ΕΕ· την ενίσχυση της συνεργασίας για τη διαχείριση των συνόρων· την καταπολέμηση των διακινητών και λαθρεμπόρων που εμπλέκονται στην παράνομη μετανάστευση· καθώς και για τη σύναψη συμφωνιών επιστροφής και επανεισδοχής μεταξύ της ΕΕ και της Αφρικής - ενδεχομένως συμπεριλαμβανομένων άτυπων συμφωνιών.

Υλοποίηση στρατηγικών προτεραιοτήτων και επίτευξη απτών αποτελεσμάτων

Η ασφάλεια και η σταθερότητα στην Αφρική είναι ζωτικής σημασίας για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Χρειαζόμαστε μια νέα προσέγγιση για την περαιτέρω ανάπτυξη δημοκρατικών και πολυμερών σχέσεων, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι κοινές προκλήσεις και να υπάρξει στενή συνεργασία με τις αφρικανικές χώρες, οι οποίες είναι σημαντικοί διεθνείς εταίροι και παράγοντες. Στο παρόν έγγραφο προσδιορίζονται δέκα τομείς προκλήσεων και ευκαιριών για την ΕΕ και την Αφρική, ενώ επισημαίνονται δράσεις που έχουν προτεραιότητα για την αξιοποίηση αυτών των ευκαιριών και την αντιμετώπιση των κοινών προκλήσεων. Για να διασφαλιστεί ότι η ΕΕ και η Αφρική θα υλοποιήσουν τις στρατηγικές προτεραιότητες που περιγράφονται ανωτέρω και θα επιτύχουν απτά αποτελέσματα, η Ομάδα του ΕΛΚ πιστεύει ότι τόσο η ΕΕ όσο και η Αφρική πρέπει να πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Πρώτον, η ΕΕ και η Αφρική πρέπει να δεσμευτούν πλήρως για μια στρατηγική εταιρική σχέση που θα πρέπει να προετοιμάσει το έδαφος για μια εταιρική σχέση πραγματικά ισότιμων μερών, στο πλαίσιο της οποίας και οι δύο πλευρές θα ξεπερνούν σταδιακά τη σχέση χορηγού-αποδέκτη, βασίζοντας τη σχέση τους στις κατευθυντήριες αρχές της αμοιβαιότητας, του αμοιβαίου οφέλους, της κοινής ευθύνης και της αλληλεγγύης. Δεύτερον, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να ενεργούν πιο συνεκτικά και ενοποιημένα στις σχέσεις τους με την αφρικανική ήπειρο, συνεργαζόμενα

στενά για κοινές προτεραιότητες. Τρίτον, και τελευταίο σημείο, η ΕΕ και η Αφρική πρέπει να προσπαθήσουν να συντονίσουν καλύτερα τα συγκλίνοντα συμφέροντα και να προσδιορίσουν από κοινού συγκεκριμένους μακροπρόθεσμους στόχους, να διαρθρώσουν τη συνεργασία και να αυξήσουν τη συχνότητα του διαλόγου σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, συμπεριλαμβανομένης της εμβάθυνσης της κοινοβουλευτικής διάστασης της συνεργασίας. Η Ομάδα του ΕΛΚ είναι πεπεισμένη ότι ο συνδυασμός αυτής της προσέγγισης και των στρατηγικών προτεραιοτήτων που περιγράφονται ανωτέρω θα επιτρέψει στην ΕΕ και την Αφρική να ανακάμψουν καλύτερα μετά την πανδημία COVID-19 και να επιτύχουν απτά αποτελέσματα προς όφελος τόσο των ηπείρων τους όσο και των πληθυσμών τους.